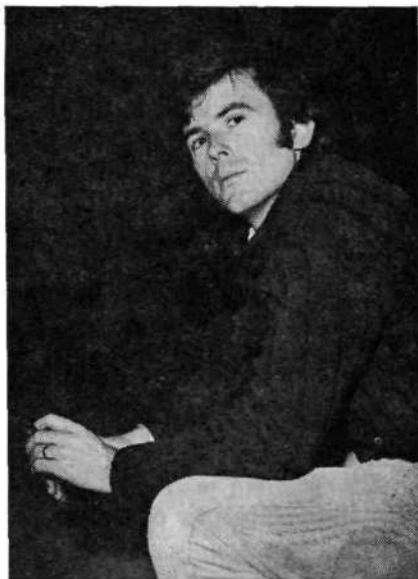

Prvič, ko sem prišel v New York City

Tomaz
Šalamun

*Za Filipa Robarja-Fiča
in Ralpa Donofria*

Prvič, ko sem prišel v New York City,
sem se bal kot pes.
Vzel sem avtobus in se peljal do terminala
in spet in spet vzel avtobus in se peljal do YMCA.
Na srečo je bila v liftu televizija, da me ne bi
oropali.
Prvič, ko sem prišel v New York City in vzel
avtobus do terminala
in od terminala
avtobus do YMCA
in v YMCA lift s televizijo, da me ne bi
oropali,
sem šel v sobo
in potem pod tuš.
Pod tušem sem se tuširal in je prišel mimo
črn zamorc, ki je mlaskal z jezikom.
In sem šel ven na cesto
in je para sikala iz lukenj v asfaltu
in so rumeni taksiji

drveli,
da sem komaj prekoračil cesto
in stopil v trgovino,
kjer je pisalo
BOOKS,
ker sem hotel kupiti monografijo Fra Angelica.
Spominjam se
enajst,
dvanajst let starih mulcev,
ki so stali pred
trgovino
in se tako krohotali, da so se kar
treskali po stegnih.
Prvič, ko sem prišel v New York City,
sem vse cigarete razdelil prej kot v pol ure.
In sem
končno
le izvohal
kje je trgovina za poezijo.
In sem šel v trgovino za poezijo in sem
najbolj nonšalantno,
kar sem zmožel, rekel
hi!
In sta dva čudna možička za prašnimi
knjigami
strmela vame
in me vprašala, če se bojim kot pes.
Ne, sem rekel
in sem se bal kot pes
in jima pokazal dolgo pismo Ferlinghettija
in sem rekel,
če poznata koga,
ki bi me prevedel iz slovenščine v angleščino.
In sem se bal kot pes
in sta rekla počakaj
in sta me vprašala kako se reče po slovensko
butterfly
in sem se bal kot pes in sem hitro rekel
jelen,
ker sem vedel,
da lahko čez pol ure na cesti srečata
kakega
jugoslovanskega
diplomata
in mu povesta,
da vesta,

kako se reče po slovensko
 butterfly
 in da bi me potem doma sežgali kot čarovnico.
 Da ljudje,
 ki bi se vračali z mojega pogreba,
 ne bi mogli priti niti do doma,
 ker bi jih prej
 kap od žalosti.
 In res je v Phoenix na Cornelia Street
 kmalu vstopil
 Ralph Donofrio,
 visok,
 krasen
 človek
 z ogromnim rjavim klobukom.
 Možička izza prašnih knjig sta mu takoj
 dala brati
 dolgo pismo Ferlinghettija.
 Hitro sem ga vprašal, če zna slovensko
 in je rekel,
 listen man,
 pojdi z mano,
 da se bova v miru pogovorila.
 In sem šel z njim do Hick Street
 v Brooklyn Heights
 in sva strmela v Fičeve prevode in prevedla
 vso ostalo poezijo
 in enkrat vmes sem šel v Central Park
 in enkrat vmes sem se zamišljeno sprehodil čez
 Brooklyn Bridge
 in je naredilo dvakrat:
 klik! klik!
 in sem
 naenkrat
 natančno
 jasno
 vedel,
 da je samo vprašanje časa kdaj me bo
 New York City izbruhnil pod nebo kot
 zvezdo.

WINNIE Rodil sem se guban na gugalnici.
 Leva in desna noga sta viseli čez levi in desni
 rob deske.

Spredaj in zadaj je bila pikapolonica.
 Pikapolonica je bila Winnie.
 Winnie je umrla v Yongstownu, Ohio.
 Winnie je bila sposobna držati gugalnico
 v zraku kot dve Winnie.
 Winnie je bila v svojem življenju rdečelasa
 in prijazna.
 Winnie je hotela videti, če je vse v redu.
 »Vse je v redu, Winnie!« sem zavpil.
 Imel sem prvi dan.
 Ko se je znočilo, so Winnie zgorela krila.
 Polster-geist ji je polil krila z bencinom.
 Winnie se je žrtvovala.
 Polster-geista bi lahko posipala z DDT-jem,
 pa ga ni.
 Winnie pride nazaj kot vijoličasta voda
 kadar se kopam in kadar kdo umre.
 Winnie šepa.
 Winnie je zdaj stara.
 Pri Winnie se je proces ustavil
 zaradi zgorelih kril.
 Čepi, čepi.
 Proces ne bo zdrsnil, ampak skočil.
 Padel bo na tla, v travo.
 Winnie bo takrat zelo uživala,
 ker ji bo zaprlo sapo od nenadne spremembe.
 »Kako si, Winnie?« bom zavpil.
 Potem bogve kaj bo.
 Na vsak način bo zelo močna svojega rodu.
 Po mojem bo konj in bo vozila drva.
 Počesana bo kot Winnie potepuh.

VSE SMRTNO

Za Neda Rorema

Tvojega mesa, Cocteau, sem se na smrt prestrašil.
 V sekundi bi me požrl kot kako
 belo ping pong žogico,
 spil iz Mitteleurope kot ossa-buco
 in me sesral,
 kot si sesral (Chier)
 svojega Orfeja.
 Le da se ta štorija ne bi dogajala pri
 Marie Laure, Vicomtesse de Noailles,
 ampak v tvojih sosednjih prostorih,

samo za las
odmaknjenih od prvih,
ki še danes smrdijo po zapranih brisačah.
Ves ta čas,
odkar mi je Hélène Martin-Chauffier,
ki sem ji bil zaupan,
ker je bila iz tako trdnih in konservativnih
krogov,
pokazala tvoje okno,
čeprav je zares govorila o Colette,
chose légitime,
chose très humaine —
sem te smrtno sovražil.
rabil sem druge pijače,
indijanske bobne,
pecivo iz mormonskega sladkorja,
ki sem se ga preobjedel v Salt Lake City,
redki puščavski zrak,
Georgio O'Keffe,
sand dollars, ki sem jih
sam nabral ob valovih Pacifika
in jih potem pometal z jetov
med miljo širokim in razkošnim smehom
Kalifornije,
večno pobožno strmeč v topo prežvekovanje
živine med baročnimi hribi,
jadri v Devinu.
Da sem te,
Mitteleuropa,
napikal s sijajem in ti odsekal klaustrofobično
glavo
s pipcem.
Rabil sem ta loop,
ta détour,
da lahko nežno razmišljam
o tebi,
čarovnik —
ki si tako sovražil to besedo —
o tvoji smrti,
najvišji solidarnosti do drobne prijateljice
z raskavim glasom,
imago,
ki si za finto odnesel v grob svoj ogenj,
oganj velikega mesta,
lepa večča,
sveti duh vseh naših premikov.